

Zaštiti svoja prava

U OKVIRU OPCIONOG PROTOKOLA (OP3) UZ
KONVENCIJU O PRAVIMA DJETETA UN-A

MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE
BOSNE I HERCEGOVINE

Uvod

Ovaj kratki vodič je namijenjen djeci, mladima i organizacijama koje se bave dječijim pravima, a omogućuje im da reaguju na kršenje dječijih prava u okviru Opcionog ili fakultativnog protokola 3 (OP3) uz Konvenciju o pravima djeteta Ujedinjenih naroda.

Bosna i Hercegovina je Konvenciju o pravima djeteta UN-a preuzela sukcesijom 1993. godine i potpisnica je njena tri Opciona protokola.

U okviru Konvecije o pravima djeteta djeca i mladi imaju mnoga prava, a fakultativnim protokolima su ta prava detaljnije uređena i objašnjena.

Opcioni protokoli uz Konvenciju koje je Bosna i Hercegovina potpisala

Opcioni protokol o prodaji djece, dječijoj prostituciji i dječijoj pornografiji

Opcioni protokol o učešću djece u oružanim sukobima

Opcioni protokol o komunikacijskim procedurama (OP3)

Šta omogućava OP3 ?

Djeca i mladi u zemljama potpisnicama Opcionog protokola OP3 imaju mehanizam zaštite u slučajevima zlostavljanja, nasilja i drugih oblika kršenja njihovih prava.

OP3 omogućava djeci i njihovim predstavnicima da podnesu predstavke protiv države koja krši prava djeteta prema Konvenciji

Pristup međunarodnoj zaštiti putem OP3 je moguć kada se iscrpe svi domaći pravni lijekovi

Djeca moraju biti iz države koja je ratifikovala OP3, a predstavka mora da se odnosi na konkretno kršenje prava djeteta u skladu sa Konvencijom

Provjera ispunjavanja uslova za podnošenje predstavke

Ratifikovan Opcioni protokol 3

Država u kojoj dijete živi mora biti potpisnica OP3. Samo djeca koja borave u tim državama mogu podnijeti predstavku.

Iscrpljeni domaći pravni lijekovi

Prije podnošenja predstavke Komitetu za prava djeteta, pojedinac koji podnosi predstavku mora dokazati da su iscrpljeni svi pravni resursi koji su dostupni u domaćem zakonodavstvu. To znači da postoji pokušaj rješavanja problema putem domaćih sudova ili drugog domaćeg institucionalnog mehanizma.

Priprema predstavke

Predstavka treba da bude na jednom od službenih jezika UN-a (engleski, francuski, arapski, kineski, španski ili ruski). Može je podnijeti dijete ili osoba koja ga zastupa, kao što su roditelji, staratelji ili pravni zastupnici. Osoba koja podnosi predstavku mora imati izričitu dozvolu djeteta, ako je dijete u mogućnosti dati pristanak (npr. ako je dovoljno staro). Predstavka mora biti čitka i potpisana da bi se uzela u razmatranje.

Predstavka sadrži:

- Osnovne informacije o djetetu (ime, dob, državljanstvo, nacionalnost, kontakt podaci)
- Detalje o kršenju prava djeteta prema Konvenciji o pravima djeteta Ujedinjenih naroda sa hronološkim opisom događaja i navodima o tome koje su institucije/zvaničnici bili uključeni
- Kopije relevantnih pravnih dokumenata, presuda i drugih materijala koji potvrđuju tvrdnje iz predstavke prevedene na jedan od UN jezika
- Razloge zašto domaći pravni lijekovi nisu dali zadovoljavajući rezultat.

Podnošenje predstavke

Predstavka se podnosi Komitetu za prava djeteta (Committee on the Rights of the Child), tijelu u Ujedinjenim narodima koje ima odgovornost za razmatranje predstavki prema OP3.

Predstavka se šalje u elektronskom ili papirnom formatu uz osiguranje svih potrebnih dokumenata na adresu:

**Petitions and Inquiries Section
Office of the High Commissioner for Human Rights
United Nations
Office at Geneva
1211 Geneva 10
Switzerland**

ili na E-MAIL adresu: petitions@ohchr.org

Postupak po predstavkama

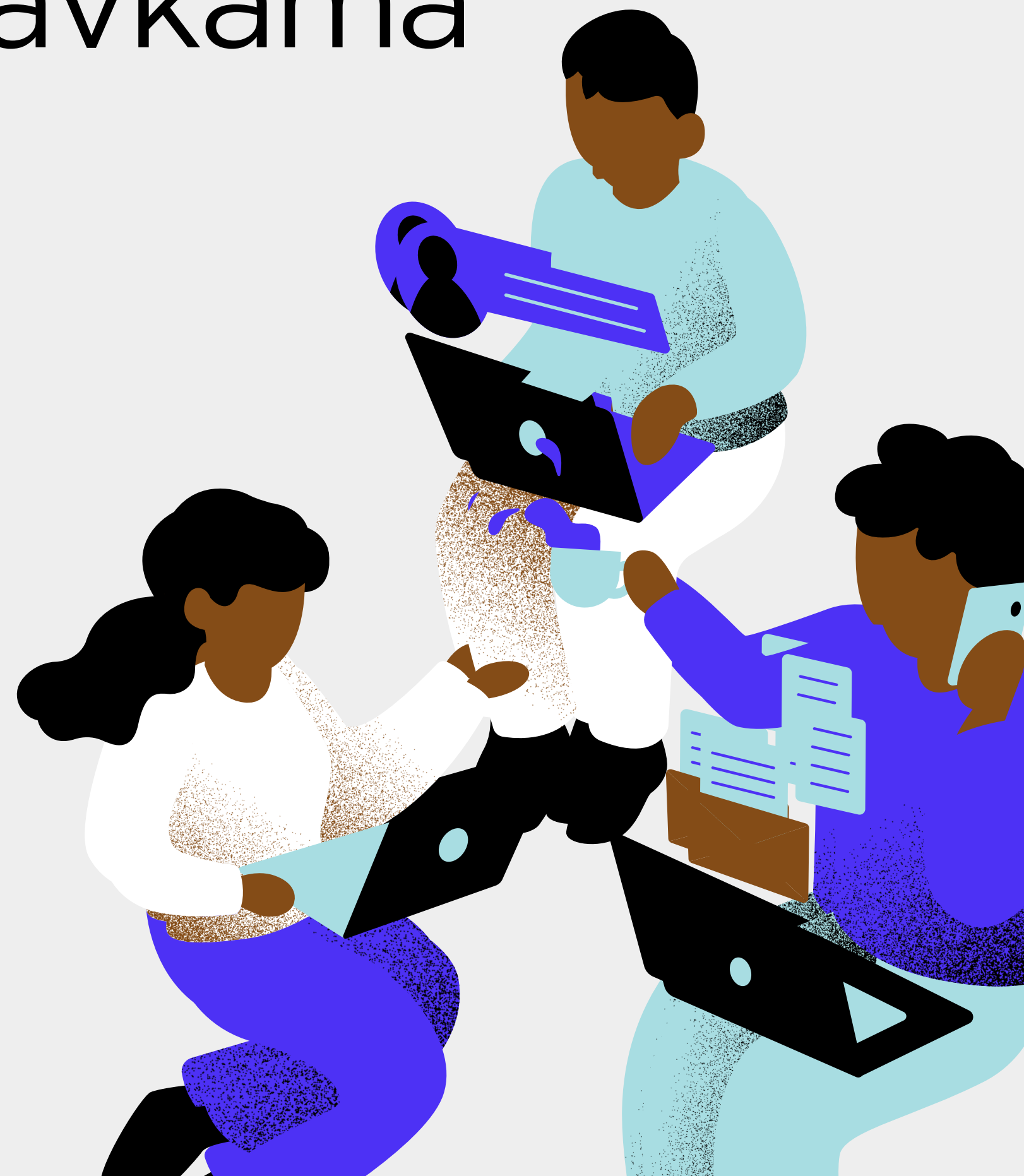
Komitet za prava djeteta po prijemu predstavke analizira slučaj, i u tu svrhu može zatražiti od države ili drugih relevantnih strana dodatne informacije.

Ako Komitet zaključi da predstavka nije osnovana ili ne ispunjava sve uslove, može odlučiti da istu odbije i o tome obavijestiti podnositelja.

Ako Komitet utvrdi da su zaista prekršena dječija prava, izdaje preporuke državi za pravne i administrativne mjere koje je potrebno preduzeti.

Iako preporuke nisu pravno obavezujuće, država koja je ratifikovala Opcioni protokol 3 dužna je razmotriti ih i poduzeti odgovarajuće mjere u skladu sa svojim međunarodnim obavezama.

Komitet može zatražiti izvještaj od države o poduzetim mjerama i izdati dodatne preporuke, ako je potrebno.

Zaključak

Proces podnošenja pojedinačne predstavke prema Opcionom protokolu 3 osigurava djeci i njihovim predstavnicima pristup međunarodnoj zaštiti prava, kada domaći pravni sistem nije u mogućnosti pružiti odgovarajuću zaštitu. Predstavka mora biti dobro pripremljena i u skladu sa uslovima predviđenim u Opcionom protokolu.

**Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice
Bosne i Hercegovine**

Mart 2025. godine

